

Số: 2064/SGDDĐT-GDTrH
V/v hướng dẫn đổi mới tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục ở trường trung học.

Ninh Thuận, ngày 27 tháng 10 năm 2016

Kính gửi: - Trưởng phòng GGĐT các huyện, thành phố;
- Hiệu trưởng trường phổ thông trực thuộc Sở;
- Hiệu trưởng trường cao đẳng sư phạm Ninh Thuận;
- Giám đốc các Trung tâm.

Thực hiện công văn số 5555/BGDĐT-GDTrH ngày 08/10/2014 của Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) về việc “hướng dẫn sinh hoạt chuyên môn về đổi mới phương pháp dạy học và kiểm tra, đánh giá; tổ chức và quản lý các hoạt động chuyên môn của trường trung học, các trung tâm giáo dục thường xuyên qua mạng”; Sở GDĐT hướng dẫn đổi mới tổ chức và quản lý hoạt động giáo dục ở trường trung học theo các tiêu chí đánh giá của công văn 885/SGDDĐT-GDTrH ngày 03/6/2015 của Sở GDĐT về việc “Hướng dẫn đánh giá xếp loại giờ dạy cấp trung học” (sau đây gọi là công văn 885), như sau:

I. Kỹ thuật tổ chức hoạt động học

Mỗi chủ đề/bài học bao gồm các hoạt động học theo tiến trình sư phạm của phương pháp dạy học tích cực được sử dụng. Mỗi hoạt động học có thể sử dụng một kỹ thuật dạy học tích cực nào đó để tổ chức nhưng đều được thực hiện theo các bước như sau:

1. *Chuyển giao nhiệm vụ học tập*: nhiệm vụ học tập rõ ràng và phù hợp với khả năng của học sinh, thể hiện ở yêu cầu về sản phẩm mà học sinh phải hoàn thành khi thực hiện nhiệm vụ; hình thức giao nhiệm vụ sinh động, hấp dẫn, kích thích được hứng thú nhận thức của học sinh; đảm bảo cho tất cả học sinh tiếp nhận và sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ.

2. *Thực hiện nhiệm vụ học tập*: khuyến khích học sinh hợp tác với nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập; phát hiện kịp thời những khó khăn của học sinh và có biện pháp hỗ trợ phù hợp, hiệu quả; không có học sinh bị “bỏ rơi”.

3. *Báo cáo kết quả và thảo luận*: hình thức báo cáo phù hợp với nội dung học tập và kỹ thuật dạy học tích cực được sử dụng; khuyến khích cho học sinh trao đổi, thảo luận với nhau về nội dung học tập; xử lý những tình huống sư phạm nảy sinh một cách hợp lý.

4. *Đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập*: nhận xét về quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh; phân tích, nhận xét, đánh giá kết quả thực hiện nhiệm vụ và những ý kiến thảo luận của học sinh.

II. Phân tích, rút kinh nghiệm bài học

Mỗi chủ đề/bài học có thể được thực hiện ở nhiều tiết học nên một nhiệm vụ học tập có thể được thực hiện ở trong và ngoài lớp học. Vì thế, trong một tiết học có thể chỉ thực hiện một số hoạt động học trong tiến trình sư phạm của phương pháp dạy học tích cực được sử dụng. Khi phân tích, rút kinh nghiệm một bài học cần làm rõ một số nội dung như sau:

1. Tiêu chí phân tích, rút kinh nghiệm bài học

Các tiêu chí phân tích, rút kinh nghiệm về tiết dạy học đã được nêu rõ trong công văn 885. Bảng dưới đây đưa ra 03 mức độ của mỗi tiêu chí đánh giá. Mức 1 tương đương với mức đánh giá loại Trung bình, mức 2 tương đương với mức đánh giá loại Khá, mức 3 tương đương với mức đánh giá loại Giỏi, tương ứng theo thang điểm của công văn 885.

a) Việc phân tích, rút kinh nghiệm về **kế hoạch và tài liệu dạy học** được thực hiện dựa trên hồ sơ dạy học và được thể hiện cụ thể trong từng tiết học (lấy việc thể hiện cụ thể trong từng tiết học làm căn cứ đánh giá), theo các tiêu chí về: *phương pháp dạy học tích cực; kỹ thuật tổ chức hoạt động học; thiết bị dạy học và học liệu; phương án kiểm tra, đánh giá quá trình và kết quả học tập của học sinh.*

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
1. Mức độ phù hợp của chuỗi hoạt động học với mục tiêu, nội dung và phương pháp dạy học được sử dụng.	Tình huống/câu hỏi/nhiệm vụ mở đầu (Hoạt động khởi động): chưa tạo được mâu thuẫn nhận thức cho học sinh, để đặt ra vấn đề/câu hỏi chính của bài học.	Tình huống/câu hỏi/nhiệm vụ mở đầu (Hoạt động khởi động): tạo được mâu thuẫn nhận thức HS và chỉ có thể được giải quyết một phần hoặc phỏng đoán được kết quả nhưng chưa lí giải được đầy đủ bằng kiến thức/kĩ năng đã có của học sinh.	Tình huống/câu hỏi/nhiệm vụ mở đầu (Hoạt động khởi động): gắn gũi với kinh nghiệm sống của học sinh và chỉ có thể được giải quyết một phần hoặc phỏng đoán được kết quả nhưng chưa lí giải được đầy đủ bằng kiến thức/kĩ năng cũ; đặt ra được vấn đề/câu hỏi chính của bài học.
	Chuỗi hoạt động hình thành kiến thức mới: Kiến thức mới được trình bày chính xác, rõ ràng bằng kênh chữ/kênh hình/kênh tiếng; có câu hỏi/lệnh cụ thể cho học sinh hoạt động để tiếp thu kiến thức mới.	Chuỗi hoạt động hình thành kiến thức mới: Kiến thức mới được thể hiện trong kênh chữ/kênh hình/kênh tiếng; có câu hỏi/lệnh cụ thể cho học sinh hoạt động để tiếp thu kiến thức mới và giải quyết được đầy đủ tình huống/câu hỏi/nhiệm vụ mở đầu.	Chuỗi hoạt động hình thành kiến thức mới: Kiến thức mới được thể hiện bằng kênh chữ/kênh hình/kênh tiếng gắn với vấn đề cần giải quyết; có hệ thống câu hỏi logic, rõ ràng, sáng tạo tiếp nối với vấn đề/câu hỏi chính của bài học để học sinh tiếp thu và giải quyết được vấn đề/câu hỏi chính của bài học.

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
	Hoạt động luyện tập: Có câu hỏi/bài tập vận dụng trực tiếp những kiến thức mới học.	Hoạt động luyện tập: Hệ thống câu hỏi/bài tập được lựa chọn thành hệ thống; mỗi câu hỏi/bài tập nhằm rèn luyện các kiến thức/kĩ năng cụ thể).	Hoạt động luyện tập: Lựa chọn hệ thống câu hỏi/bài tập gắn với tình huống thực tiễn; mỗi câu hỏi/bài tập hướng đến việc rèn luyện các kiến thức/kĩ năng cụ thể.
	Hoạt động vận dụng và tìm tòi mở rộng: Có yêu cầu học sinh liên hệ được thực tế/bổ sung thông tin liên quan nhưng chưa mô tả rõ yêu cầu về sản phẩm vận dụng/mở rộng mà học sinh phải thực hiện.	Hoạt động vận dụng và tìm tòi mở rộng: Nêu rõ yêu cầu và mô tả rõ sản phẩm vận dụng/mở rộng mà học sinh phải thực hiện.	Hoạt động vận dụng và tìm tòi mở rộng: Hướng dẫn để học sinh tự xác định vấn đề, nội dung, hình thức thể hiện của sản phẩm vận dụng/mở rộng.
2. Mức độ rõ ràng của mục tiêu, nội dung, kĩ thuật tổ chức và sản phẩm cần đạt được của mỗi <i>nhiệm vụ học tập</i> .	Các nhiệm vụ học tập thể hiện được tiến trình các hoạt động của giáo viên và học sinh (giao nhiệm vụ, thực hiện nhiệm vụ, trao đổi thảo luận, đánh giá); Tuy nhiên, việc lựa chọn các kĩ thuật tổ chức hoạt động học vẫn chưa thật phù hợp với nội dung dạy học và điều kiện của địa phương. Sản phẩm HS đạt được chưa rõ ràng.	Các nhiệm vụ học tập thể hiện được tiến trình các hoạt động của giáo viên và học sinh. Lựa chọn phương pháp, kĩ thuật dạy học phù hợp với nội dung dạy học và điều kiện của địa phương. Có yêu cầu sản phẩm cần đạt được của mỗi nhiệm vụ học tập tương đối rõ ràng.	Các nhiệm vụ học tập thể hiện rõ tiến trình các hoạt động của giáo viên và học sinh, sử dụng phương pháp, kĩ thuật tổ chức dạy học phù hợp với nội dung bài học, điều kiện của địa phương. Giải quyết sáng tạo, phù hợp các tình huống sư phạm phát sinh trong mỗi nhiệm vụ. Yêu cầu sản phẩm HS đạt được cụ thể, rõ ràng.
3. Mức độ phù hợp của <i>thiết bị dạy học và học liệu</i> được sử dụng để tổ chức các hoạt động học của học	Chuẩn bị thiết bị/học liệu sơ sài, chiếu lệ chưa phù hợp với nội dung bài học. Các phương án dành cho HS sử dụng, thao tác trên thiết bị, tài liệu dạy học trong quá trình học tập sơ sài, chưa mang lại hiệu quả	Có chuẩn bị thiết bị/học liệu, tương đối phù hợp với nội dung, hình thức tổ chức, phương pháp và kĩ thuật dạy học; GV có cải tiến phương tiện dạy học nhưng hiệu quả chưa cao. Có phương án dành cho HS khai	Chuẩn bị thiết bị/học liệu phù hợp với mục tiêu, nội dung, hình thức tổ chức, phương pháp và kĩ thuật dạy học; GV cải tiến/sáng tạo phương tiện dạy học phù hợp với đặc thù của địa phương và đối tượng HS; Có phương án dành cho HS thao tác

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
sinh.	học tập.	thác, sử dụng thiết bị dạy học tương đối phù hợp.	trên thiết bị, tài liệu học tập và có tác động rõ rệt đến chất lượng học tập của HS.
4. Mức độ hợp lí của phương án <i>kiểm tra, đánh giá</i> trong quá trình tổ chức hoạt động học của học sinh.	Xây dựng phương án kiểm tra đánh giá HS trong mỗi hoạt động học nhưng chưa rõ ràng, chủ yếu đánh giá kiến thức của HS.	Xây dựng các phương án kiểm tra đánh giá HS trong từng hoạt động học, đảm bảo đánh giá kiến thức, kĩ năng, thái độ học tập, khả năng giao tiếp, tương đối phù hợp với đối tượng HS.	Xây dựng các phương án kiểm tra đánh giá HS trong từng hoạt động học, đảm bảo đánh giá kiến thức, kĩ năng, thái độ học tập, khả năng giao tiếp phù hợp với nhiều đối tượng học sinh khác nhau.

b) Việc phân tích, rút kinh nghiệm về **tổ chức hoạt động học cho học sinh**, bao gồm hoạt động của giáo viên và học sinh được thực hiện dựa trên thực tế dự giờ theo các tiêu chí dưới đây.

- Hoạt động của giáo viên

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
1. Mức độ sinh động, hấp dẫn học sinh của phương pháp và hình thức <i>chuyển giao nhiệm vụ học tập</i> .	HS được giao nhiệm vụ học tập cụ thể; Phương thức chuyển giao chưa thu hút được HS vào nhiệm vụ học tập; Nhiều học sinh còn thụ động với nhiệm vụ học tập được giao.	HS được giao nhiệm vụ học tập và được hướng dẫn cụ thể; Phương thức chuyển giao rõ ràng đa số HS hiểu được nhiệm vụ học tập.	HS được giao nhiệm vụ học tập cụ thể, được hướng dẫn rõ ràng; Phương thức chuyển giao sinh động, hấp dẫn HS tham gia; HS hiểu và chủ động thực hiện được các nhiệm vụ GV giao.
2. Khả năng <i>theo dõi, quan sát, phát hiện</i> kịp thời những khó khăn của học sinh.	Khả năng quan sát theo dõi phát hiện khó khăn của HS còn hạn chế; GV điều chỉnh chưa phù hợp với từng đối tượng HS; Một số HS còn gặp khó khăn trong học tập chưa được GV phát hiện.	Khả năng quan sát theo dõi phát hiện kịp thời khó khăn của HS, GV điều chỉnh phù hợp, uốn nắn kịp thời với một số đối tượng HS, nhưng hiệu quả chưa cao.	Khả năng quan sát theo dõi phát hiện kịp thời khó khăn của HS (cử chỉ, hành vi, nét mặt, thái độ, qua vở ghi bài, câu hỏi phát vấn,...), GV kịp thời điều chỉnh và giúp đỡ HS gặp khó khăn trong học tập, bước đầu có kết quả.
3. Mức độ phù hợp, hiệu quả của	Trong quá trình học tập các mối quan hệ tương tác giữa: học	Trong quá trình học tập các mối quan hệ tương tác giữa: học sinh với	Trong quá trình học tập giáo viên tổ chức được các mối quan hệ tương

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
<i>các biện pháp hỗ trợ và khuyến khích học sinh hợp tác, giúp đỡ nhau khi thực hiện nhiệm vụ học tập.</i>	sinh với học sinh, học sinh với giáo viên, học sinh với tài liệu học tập đã được giáo viên chú ý tổ chức song còn mang tính hình thức và hiệu quả chưa cao.	học sinh, học sinh với giáo viên, học sinh với tài liệu học tập đã được giáo viên chú ý tổ chức, bước đầu mang lại kết quả nhất định.	tác giữa: học sinh với học sinh, học sinh với giáo viên, học sinh với tài liệu học tập diễn ra rất tích cực và có hiệu quả.
4. Mức độ hiệu quả hoạt động của giáo viên trong việc <i>tổng hợp, phân tích, đánh giá</i> kết quả hoạt động và quá trình thảo luận của học sinh.	Trong quá trình học tập học, GV hướng dẫn HS tổng hợp, phân tích, đánh giá kết quả hoạt động và quá trình thảo luận, song còn mang tính hình thức, áp đặt.	Trong quá trình học tập học chỉ một số HS biết phân tích, tổng hợp, đánh giá kết quả hoạt động và quá trình thảo luận, được tự đánh giá bản thân và đánh giá lẫn nhau, bước đầu có hiệu quả. Song mới chỉ tập trung vào một số học sinh.	Trong quá trình học tập đa số HS biết tổng hợp, phân tích kết quả hoạt động và quá trình thảo luận, được đánh giá bản thân và đánh giá lẫn nhau, được uốn nắn kịp thời; học sinh cảm nhận không bị áp đặt, được tôn trọng và cảm thấy mình có giá trị.

- Hoạt động của học sinh

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
1. Khả năng <i>tiếp nhận và sẵn sàng</i> thực hiện nhiệm vụ học tập của tất cả học sinh trong lớp.	Khoảng 50% HS vẫn còn học tập thụ động, chưa sẵn sàng nhận và thực hiện nhiệm vụ học tập từ GV.	Khoảng 70% HS hiểu và sẵn sàng tiếp nhận nhiệm vụ học tập từ GV.	Hơn 70% HS hiểu và sẵn sàng thực hiện các nhiệm vụ học tập từ GV.
2. Mức độ <i>tích cực, chủ động, sáng tạo, hợp tác</i> của học sinh trong việc thực hiện các nhiệm vụ học tập.	Khoảng 20% - 40% HS tích cực hợp tác trong khi thực hiện nhiệm vụ học tập.	Khoảng 40% - 70% HS tích cực, chủ động hợp tác trong khi thực hiện nhiệm vụ học tập.	Hơn 70% HS tích cực, chủ động, sáng tạo, hợp tác, trong khi thực hiện nhiệm vụ học tập và xây dựng được môi trường học tập thân thiện.
3. Mức độ tham gia tích cực của học	Đa số HS làm việc thụ động một chiều (nghe giảng và ghi	Khoảng 30% - 50% HS tham gia tích cực trong các hoạt động,	Hơn 50% HS tham gia tích cực trong các hoạt động, thể hiện hứng thú,

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 1	Mức 2	Mức 3
sinh trong <i>trình bày, trao đổi, thảo luận</i> về kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập.	chép thuần túy).	thể hiện hứng thú, sự tự tin và tương tác, trao đổi thảo luận, hỗ trợ nhau trong quá trình học tập.	sự tự tin và chủ động tương tác, trao đổi thảo luận và hỗ trợ nhau trong quá trình học tập.
4. Mức độ <i>đúng đắn, chính xác, phù hợp</i> của các kết quả thực hiện nhiệm vụ học tập của học sinh.	Khoảng 30% - 50% HS có kết quả thực hiện các nhiệm vụ học tập đúng đắn, chính xác và đạt được mục tiêu của hoạt động.	Khoảng 50% - 70% HS có kết quả học tập đúng, chính xác và đạt được mục tiêu, yêu cầu của nhiệm vụ học tập.	Hơn 70% HS thể hiện được khả năng hiểu và làm chủ được các kiến thức, hình thành được kỹ năng đáp ứng được mục tiêu bài học, có thái độ tích cực.

2. Các bước phân tích hoạt động học của học sinh

Việc phân tích, rút kinh nghiệm 1 hoạt động học cụ thể trong giờ học được thực hiện theo các bước sau:

a) Mô tả hành động của học sinh trong mỗi hoạt động học

Mô tả rõ ràng, chính xác những hành động mà học sinh/nhóm học sinh đã thực hiện trong hoạt động học được đưa ra phân tích. Cụ thể là:

- Học sinh đã tiếp nhận nhiệm vụ học tập thế nào?
- Từng cá nhân học sinh đã làm gì (nghe, nói, đọc, viết) để thực hiện nhiệm vụ học tập được giao? Chẳng hạn, học sinh đã nghe/đọc được gì, thể hiện qua việc học sinh đã ghi được những gì vào vở học tập cá nhân?
- Học sinh đã trao đổi/thảo luận với bạn/nhóm bạn những gì, thể hiện thông qua lời nói, cử chỉ thế nào?
- Sản phẩm học tập của học sinh/nhóm học sinh là gì?
- Học sinh đã chia sẻ/thảo luận về sản phẩm học tập thế nào? Học sinh/nhóm học sinh nào báo cáo? Báo cáo bằng cách nào/như thế nào? Các học sinh/nhóm học sinh khác trong lớp đã lắng nghe/thảo luận/ghi nhận báo cáo của bạn/nhóm bạn thế nào?
- Giáo viên đã quan sát/giúp đỡ học sinh/nhóm học sinh trong quá trình thực hiện nhiệm vụ học tập được giao thế nào?
- Giáo viên đã tổ chức/điều khiển học sinh/nhóm học sinh chia sẻ/trao đổi/thảo luận về sản phẩm học tập bằng cách nào/như thế nào?

b) Đánh giá kết quả/hiệu quả của hoạt động học

Với mỗi hoạt động học được mô tả như trên, phân tích và đánh giá về kết quả/hiệu quả của hoạt động học đã được thực hiện. Cụ thể là:

- Qua hoạt động đó, học sinh đã học được gì (thể hiện qua việc đã chiếm lĩnh được những kiến thức, kỹ năng gì)?

- Những kiến thức, kỹ năng gì học sinh còn chưa học được (theo mục tiêu của hoạt động học)?

c) Phân tích nguyên nhân ưu điểm/hạn chế của hoạt động học

Phân tích rõ tại sao học sinh đã học được/chưa học được kiến thức, kỹ năng cần dạy thông qua mục tiêu, nội dung, phương thức hoạt động và sản phẩm học tập mà học sinh phải hoàn thành:

- Mục tiêu của hoạt động học (thể hiện thông qua sản phẩm học tập mà học sinh phải hoàn thành) là gì?

- Nội dung của hoạt động học là gì? Qua hoạt động học này, học sinh được học/vận dụng những kiến thức, kỹ năng gì?

- Học sinh đã được yêu cầu/hướng dẫn cách thức thực hiện nhiệm vụ học tập (cá nhân, cặp, nhóm) như thế nào?

- Sản phẩm học tập (yêu cầu về nội dung và hình thức thể hiện) mà học sinh phải hoàn thành là gì?

d) Giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động học

Để nâng cao kết quả/hiệu quả hoạt động học của học sinh cần phải điều chỉnh, bổ sung những gì về:

- Mục tiêu, nội dung, phương thức, sản phẩm học tập của hoạt động học?

- Kỹ thuật tổ chức hoạt động học của học sinh: chuyển giao nhiệm vụ học tập; quan sát, hướng dẫn học sinh thực hiện nhiệm vụ học tập; tổ chức, hướng dẫn học sinh báo cáo, thảo luận về sản phẩm học tập; nhận xét, đánh giá quá trình hoạt động học và sản phẩm học tập của học sinh.

Nhận được công văn này, Sở GDĐT đề nghị các phòng GDĐT, các trường phổ thông trực thuộc Sở, các Trung tâm trong toàn tỉnh khẩn trương triển khai thực hiện. Trong quá trình thực hiện, nếu có vướng mắc cần báo cáo về phòng GDTrH, điện thoại: 9321607 để được giải đáp và thống nhất thực hiện./.

Nơi nhận: *Chual*

- Như trên (để thực hiện);
- Vụ GDTrH-Bộ GDĐT (để báo cáo);
- GD, các PGD;
- Các phòng chức năng thuộc Sở;
- Website của Sở GDĐT;
- Lưu: VT, GDTrH.

K T. GIÁM ĐỐC

PHÒNG GIÁM ĐỐC

Lương Hồng Sơn